

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 13/99

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. apríla 1999 predbežne prerokoval podnet [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], bytom [REDACTED] na začatie konania vo veci porušenia jeho základných práv upravených v čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky uznesením Mestského súdu v Bratislave sp. zn. 19 Cob 431/95 z 19. marca 1996 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 192/96 z 29. októbra 1996 a takto

r o z h o d o l :

Podnet [REDACTED] o d m i e t a z dôvodu nepríslušnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky na prerokovanie veci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 26. februára 1999 doručený podnet [REDACTED] (ďalej len „navrhovateľ“) na začatie konania „o vydanie rozhodnutia o porušení práv zaručených navrhovateľovi Ústavou Slovenskej republiky a Listinou základných práv a slobôd“.

Navrhovateľ navrhol, aby „Ústavný súd Slovenskej republiky vydal o porušení ústavou zaručeného práva navrhovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky nález a **uznesenie** bývalého Mestského súdu v Bratislave, z 19. 3. 1996, sp.zn. 19 Cob 431/95 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. októbra 1996, sp.zn. 2 Obo 192/96, v súlade s ustanovením § 57 ods. 1 v spojení s ustanovením § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky z 20. januára 1993, č. 38/1993 Zb. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, **zrušil**“.

Napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov bola navrhovateľovi uložená poriadková pokuta podľa § 53 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vo výške 2.000,- Sk za použitie výrokov hrubo osočujúcich postup súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu tým, že v odvolaní, ktoré došlo na prvostupňový súd vo veci sp.zn. 15 Cb 117/95 dňa 14. 9. 1995, uviedol: „Sme presvedčení, že súd druhého stupňa, rovnako ako prvostupňový súd, nepovažuje za potrebné, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé a aby sa oň dal oprieť samotný výrok a preto nežiadame napadnuté rozhodnutie preskúmať z hľadiska jeho nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov.

Ak by sa však súd druhého stupňa, z nám nepochopiteľných dôvodov, predsa len rozhodol, že raz za čas si môže dovoliť dodržiavať zákon a že tým neutrpí jeho nezávislosť, upozorňujeme na ustanovenie § 212 ods. 1 písm. a) a § 151 ods. 1 O.s.p.“.

Podľa navrhovateľa poriadková pokuta nemala byť uložená jemu, ale právnickej osobe, v mene ktorej konal, teda, že vyššie uvedené výroky na adresu súdov neboli „úkonom navrhovateľa (pisateľa podnetu) samého“. Tvrdil, že „pokiaľ vychádza z predpokladu, že jedným z významných atribútov právneho štátu je aj právna istota občanov, treba, vzhľadom na uvedené, považovať uloženie poriadkovej pokuty subjektu, ktorý v zmysle vyššie uvedeného inkriminovaný úkon neurobil, za porušenie zákona, a teda za odňatie ústavou zaručeného práva na súdnu a inú právnu ochranu“.

V prípade, že ústavný súd bude inkriminované výroky považovať za „úkon navrhovateľa samého“, navrhovateľ považuje uloženie poriadkovej pokuty za „obmedzenie až odňatie ústavou zaručeného práva navrhovateľa slobodne vyjadrovať svoje názory, v tomto prípade na postup a rozhodovanie niektorých súdov (čl. 26 ods.

1, 2 Ústavy Slovenskej republiky) a súčasne týmto bolo tiež porušené ústavou mu zaručené právo neutrpieť ujmu na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody (čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky)“.

Ďalej uviedol, že „pokiaľ z inkriminovaných výrokov vyplýva snaha odvolateľa dotknúť sa cti súdov, či sudcov, je to len nepodložený osobný názor konajúcich sudcov, „otrávených“ vytrvalou snahou odvolateľa, v čase písania odvolania už možno povedať, že pomaly zúfalou snahou, dosiahnuť vydanie takého rozhodnutia súdu, ktoré by mohlo obstať aj v konfrontácii so zákonnými ustanoveniami a na rozdiel od vyjadrenia neobmedzenosti súdnej moci, by bolo aspoň raz vyjadrením absolútnej moci zákona (jeho nadradenosti nad súdnou mocou). Celé odvolanie, vrátane inkriminovaných výrokov, bolo potom len vyjadrením názoru odvolateľa (jeho povereného pracovníka), k vyjadreniu ktorého ho oprávňujú ustanovenia v úvode tejto časti podnetu citovaných ustanovení Ústavy Slovenskej republiky, na konanie a rozhodovanie súdov“.

Aj v tomto prípade navrhol, aby „Ústavný súd SR vydal o tomto porušení ústavných práv navrhovateľa nález a **uznesenie** bývalého Mestského súdu v Bratislave z 19. 3. 1996, sp.zn. 19 Cob 431/95 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. októbra 1996, sp.zn. 2 Obo 192/96, v súlade s ustanovením § 57 ods. 1 v spojení s ustanovením § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky z 20. januára 1993, č. 38/1993 Zb. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, **zrušil**“.

V ďalších častiach podnetu navrhovateľ uviedol prípady z vlastnej praxe, ktoré mali zdokumentovať protiprávnosť konania súdov.

II.

Ústavný súd môže podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) začať konanie aj na podnet právnických alebo fyzických osôb, ak namietajú porušenie svojich práv alebo slobôd konaním všeobecného súdu. **Podmienkou prijatia podnetu** na konanie podľa § 18 ods. 3 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 293/1995 Z.z. je skutočnosť, že napadnutým rozhodnutím všeobecného súdu **bolo porušené niektoré zo základných práv alebo slobôd navrhovateľov**. Ide o porušenie tých práv alebo slobôd, ktoré zaručuje Ústava SR alebo medzinárodné zmluvy ratifikované Slovenskou republikou, ak zabezpečujú väčší rozsah základných práv a slobôd.

Pri predbežnom prerokovaní každého podnetu ústavný súd skúma jeho zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 citovaného zákona, ako aj prípadné dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2.

Podstatou podnetu je preskúmanie napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov a v konečnom dôsledku ich zrušenie.

Vychádzajúc z uvedeného je potrebné poukázať na už vyslovené právne názory ústavného súdu vo viacerých rozhodnutiach o podnetoch navrhovateľov s prihliadnutím na nimi navrhovaný spôsob rozhodnutia. Napríklad v rozhodnutí sp.zn. I. ÚS 38/97 z 24. júna 1997 ústavný súd konštatoval, že „Ústava Slovenskej republiky vo svojej siedmej hlave označenej ako „Súdna moc“ konštituuje vzťah ústavného súdu a všeobecných súdov ako dvoch samostatných a vzájomne nezávislých zložiek súdnej moci v Slovenskej republike. Samostatnosť oboch zložiek súdnej moci sa prejavuje v tom, že každá z nich má ústavou a zákonmi vymedzenú svoju vecnú pôsobnosť, ktorú vykonáva samostatne a bez spoluúčasti druhej zložky. Ústavný súd preto nie je oprávnený konať a rozhodovať o veciach, ktoré sú zverené do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a všeobecné súdy nie sú oprávnené konať a rozhodovať o veciach, ktoré sú zverené do rozhodovacej právomoci ústavného súdu (čl. 125 až 129 ústavy). Ani Ústava SR a ani zákonná úprava sústavy všeobecných súdov a ústavného súdu neurčujú nadradenosť ústavného súdu nad všeobecnými súdmi, takže ho nemožno považovať za nadriadený všeobecným súdom. Ústavný súd nie je z tohto dôvodu oprávnený preskúmavať, potvrdzovať, či dokonca zrušovať procesné rozhodnutia a ani rozhodnutia vo veci samej prijaté všeobecnými súdmi, keďže takáto právomoc patrí výlučne odvolacím, resp. dovolacím súdom v sústave všeobecných súdov“.

V rozhodnutí sp.zn. I. ÚS 75/97 z 11. novembra 1997 ústavný súd konštatoval, že „nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré ich pri uplatňovaní zákonov a ich výklade viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Je tomu tak aj preto, že všeobecné súdy vychádzajú pri riešení sporu zo zákonnej, a nie z ústavnej úpravy. Ústavný súd je oprávnený posúdiť len prípadnú neústavnosť ich konania, nie však rozdielnosť právnych názorov všeobecných súdov, ku ktorým dospeli na základe výkladu a uplatňovania príslušných ustanovení zákona. Uplatňovanie zákona v súdnom konaní a postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv. Za porušenie základného práva občana nemožno považovať neúspech v konaní pred všeobecným súdom“.

Taktiež v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 6/97 z 23. januára 1997 zdôraznil, že „Ústavný súd Slovenskej republiky nie je príslušný na konanie o podnete, ktorým sa žiada vysloviť, že právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu došlo k porušeniu základného práva fyzickej alebo právnickej osoby, pokiaľ by vysloveniu takéhoto porušenia malo predchádzať hodnotenie zákonnosti postupu alebo rozhodnutia všeobecného súdu, na ktoré ústavný súd nie je oprávnený“.

K tvrdeniam navrhovateľa, že všeobecné súdy sa v napadnutom konaní nevysporiadali s ním uvádzanými dôvodmi, je potrebné uviesť, že „ústavný súd nemá právomoc na preskúmanie výrokovej časti a odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov. Nemá teda ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo zistenia skutkového stavu všeobecný súd vyvodil“. (Uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 21/96 zo 16. mája 1996)

III.

Prijatie podnetu na ďalšie konanie predpokladá splnenie viacerých zákonom stanovených podmienok, pričom nesplnenie niektorej z nich môže mať za následok jeho odmietnutie ústavným súdom. Jednou z podmienok, ktorej nesplnenie je

dôvodom odmietnutia podnetu, je **právomoc** ústavného súdu, ktorej nedostatok nie je možné odstrániť ani výzvou ústavného súdu.

Vzhľadom na to, že navrhovateľ sa dožadoval zrušenia uznesení všeobecných súdov, na čo ústavný súd nie je príslušný, bolo potrebné jeho podnet podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. **o d m i e t n u ť**.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. apríla 1999

JUDr. Tibor Šafárik
predseda senátu